

LUMARINE AS
Stadionveien 21
4632 KRISTIANSAND S

Saksbehandler, innvalgstelefon
Anne Grete Kleven, 71 25 84 77

Vedtak om tillatelse etter forurensningsloven til Lumarine AS for produksjon av settefisk av torsk ved lokalitet 34777 Tømmervåg i Aure kommune

Vi viser til søknad fra Lumarine AS datert 16.02.2022.

Vedtak om tillatelse etter forurensningsloven

Statsforvalteren i Møre og Romsdal endrer med dette tillatelse etter forurensningsloven til å gjelde settefisk av torsk (*Gadus morhua*) på lokalitet 3477 Tømmervåg med inntil 15 millioner settefisk per år (50 tonn).

Tillatelsen er gitt med hjemmel i *lov 13.mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall* (forurensningsloven) §§ 11, 16 og 18.

Dette er en endring av gjeldende tillatelse¹ ved lokaliteten.

Om saken

Det blir søkt om tillatelse til produksjon av settefisk av torsk (*Gadus morhua*) ved lokaliteten Tømmervåg. Årlig produksjon skal være maksimalt 50 tonn. Det skal ikke lenger produseres rognkjeks ved lokaliteten.

Saksgang

Søknaden ble lagt ut til offentlig høring hos Aure kommune 11.03.2022 med frist for uttale 11.04.2022. Det kom ingen høringsinnspill.

---

¹ 2014.1326.T. Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven til Rognkallen AS på lokalitet 34777 Tømmervåg i Aure kommune

Aure kommune og Fiskeridirektoratet har stilt seg positivt til søknaden i sine uttalelser. Vi har ikke gitt eget høringsuttalelse om allmenne interesser til denne søknaden.

Vurdering og konklusjon

Det er allerede tillatelse etter forurensningsloven ved denne lokaliteten til produksjon av rognkjeks. Denne ble gitt i 2015. Det ble da gjort en vurdering om miljøtilstanden og påvirkningen fra anlegget. Det som nå blir endra, er at produksjon av rognkjeks opphører.

Vi kan ikke se at denne endringen i produksjonen i *vesentlig grad* vil endre de forurensningsmessige ulemperne ved lokaliteten. Mengde tillatt produsert biomasse ved anlegget skal være uforandret.

I 2019 ble det gjennomført en egen punktutslippsundersøkelse. Denne viste at utslippet påvirker lokalt nært utslippspunktet, men at det bedrer seg lenger fra utslippet. Konklusjonen fra undersøkelsen var at driften i liten grad påvirker miljøet rundt.

Vi kan derfor ikke se at det er noe som har endret seg når det gjelder miljøforholdene og kunnskapsgrunnlag når det gjelder påvirkning fra anlegget.

Det gjør at vi ikke ser det som nødvendig å vurdere søknaden nærmere etter de miljørettslige prinsippene, jf. *lov om forvaltning av naturens mangfold* (naturmangfoldloven) §§ 8-12. For nærmere vurdering at miljø - og resipientforhold viser vi til vårt vedtak datert 12.06.2015.

Konklusjon

Vi opplever nå en stor interesse for oppdrett av torsk. Dette gjelder også i vårt fylke, og det gjør at det er et økende behov for settefisk av torsk. Ved å produsere settefisk av torsk ved lokaliteten Tømmervåg vil det være i tråd med de nasjonale målsettingene om økt produksjon i havbruksnæringen.

Endringer i tillatelsen

Vi har endret navn på ansvarlig for tillatelsen, og brukt dagens mal for tillatelser. Alle endringer er registrert i endringsloggen (side 2 i tillatelsesdokumentet).

Vi har også tatt inn et eget punkt om energi (punkt 13). Dette er i tråd med dagens krav som blir stilt til alle virksomheter.

Ansvar og plikter

Vi forventer at dere setter dere inn i kravene som vi stiller, og at dere samvittighetsfullt følger vilkårene i tillatelsen. Vi ser alvorlig på om dere ikke driver i tråd med vilkårene. Det kan i verste fall føre til at vi trekker tillatelsen tilbake.

Det er også slik at selv om dere nå få tillatelse å drive denne aktiviteten, har dere ansvar for eventuelle skader, ulemper eller tap som er forårsaket av forurensningen. Tillatelsen fritar derfor ikke for erstatningsansvar².

---

² Forurensningsloven § 56

I tillegg til kravene i tillatelsen, plikter dere å overholde forurensningsloven og *lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester* (produktkontrollloven) og forskrifter som er hjemlet i disse lovene.

Brudd på tillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79. Også brudd på krav som følger direkte av forurensningsloven og produktkontrollloven er straffbart. Det er også straffbart å bryte krav i forskriftene til disse lovene.

Denne tillatelsen kan senere endres³, men da må dere sende søknad i god tid *før* en eventuell endring kan gjennomføres. Vi må ha nok tid til å behandle søknaden og sikre at vi har alle opplysninger som trengs før vi eventuelt endrer tillatelsen.

Vi vil også kunne endre krav som er stilt om det viser seg at skaden eller ulempen ved forurensningen blir vesentlig større eller annerledes enn ventet da tillatelsen ble gitt.

Vedtak om gebyr for saksbehandlingen

Vi viser til *Forskrift om begrensning av forurensning* (forurensningsforskriften) kapittel 39 om gebyr til statskassen for arbeid med tillatelser og til varsel om gebyr av 21.06.2022.

På bakgrunn av tid som er brukt på saken, er saksbehandlingen plassert under gebyrsats 8 jf. forurensningsforskriften kapittel 39. Det betyr at Luminare AS skal betale et gebyr på kr 10 500 for saksbehandlingen.

Faktura vil bli sendt ut fra Miljødirektoratet. Gebyret forfaller til betaling 30 dager etter fakturadato.

Klage på vedtak

Våre vedtak kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker. Denne fristen gjelder fra vedtaket er gjort kjent til den som kan klage, (via brev eller kunngjøring). Den som kan klage, har et også ansvar for å skaffe seg kjennskap til vedtaket. Klagen sendes til Statsforvalteren i Møre og Romsdal: sfmrpost@statsforvalteren.no

Det er viktig at klagen kommer innen fristen på 3 uker. Etter denne fristen, kan det ikke regnes med at klagen vil bli behandla. ⁴

En klage må beskrive hva det klages over og hvilken eller hvilke endringer som de ønsker endra på. Klagen bør være begrunna, og andre opplysninger av betydning bør nevnes. Andre opplysninger vil for eksempel være kunnskap om naturmangfoldet som vi kanskje ikke har hatt opplysning om når vi behandlet søknaden.

Selv om det blir klagd på vedtaket, fører det ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket blir utsatt. Det betyr at det kan startes opp aktivitet selv om det er sendt inn klage. Men vi eller Miljødirektoratet kan beslutte at aktiviteten (eller da gjennomføring av vedtaket) ikke kan starte før

---

³ Forurensningsloven § 18

⁴ Forvaltningsloven § 31

klagefristen er ute eller når klagen er ferdig behandla og avgjort. Avgjørelsen av spørsmålet om gjennomføring kan det ikke klages på⁵.

Innsyn

Med visse begrensninger har partene rett til å se sakens dokumenter. Nærmere opplysninger om dette fås ved henvendelse til Statsforvalteren. Øvrige opplysninger om saksbehandlingsregler og andre regler av betydning for saken vil vi også kunne gi på forespørsel.

Med hilsen

Christian Dahl (e.f.)
fagleiar - forureining

Anne Grete Kleven
senioringeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Tillatelse etter forurensningsloven til Lumarine AS ved lokalitet Tømmervåg

Kopi til:

MØRE OG ROMSDAL FYLKESKOMMUNE	Postboks 2500	6404	MOLDE
KYSTVERKET	Postboks 1502	6025	ÅLESUND
FISKERIDIREKTORATET REGION MIDT	Postboks 185 Sentrum	5804	BERGEN
AURE KOMMUNE	Postboks 33	6689	AURE
MATTILSYNET	Felles postmottak Postboks 383	2381	BRUMUNDDAL

---

⁵ Forvaltningslova §§ 18 og 19

Tillatelse til landbasert oppdrett for Lumarine AS på lokalitet 347777 Tømmervåg i Aure kommune

Tillatelsen er gitt i medhold i lov 13.mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) §§ 11 og 16 og endret i medhold av § 18. Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger fremkommet i søknad og under saksbehandlingen. Dette tillatelsesdokumentet er ajourført per 23.09.2022 og erstatter tidligere tillatelsesdokumenter.

Hvis bedriften ønsker å foreta endringer i driftsforhold som kan ha betydning for forurensningen fra virksomheten og som ikke er i samsvar med det som ble lagt til grunn da tillatelsen ble gitt eller sist endret, må bedriften i god tid på forhånd søke om endring av tillatelsen. Bedriften bør først kontakte forurensningsmyndigheten for å avklare behovet for slik endring.

Dersom hele eller vesentlige deler av tillatelsen ikke er tatt i bruk innen 2 år etter at tillatelsen er tredd i kraft, skal bedriften sende en redegjørelse for virksomhetens omfang slik at Statsforvalteren kan vurdere eventuelle endringer i tillatelsen.

Bedriftsdata

Bedrift	Lumarine AS
Beliggenhet/gateadresse	Tømmervåg
Postadresse	Stadionveien 21, 4632 KRISTIANSAND
Kommune og fylke	Aure i Møre og Romsdal
Org. nummer (bedrift)	914976022
NACE-kode og bransje	03.211 Produksjon av matfisk og skalldyr i hav- og kystbasert fiskeoppdrett

Statsforvalterens referanser

Tillatelsesnummer	Anleggsnummer	
2015.0346.T	1576.0095.02	
Tillatelse gitt: 12.06.2015	Tillatelse sist revidert i medhold av fl § 18 tredje ledd:	Sist endret: 29.09.2022

Christian Dahl (e.f.)
fagleder

Anne Grete Kleven
senioringeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent

Endringslogg

Endringsnummer	Endringer av	Punkt	Beskrivelse
1	29.09.2022	Forside	Endret navn på virksomheten
1	29.09.2022		Endret navn fra Fylkesmannen til Statsforvalteren i hele dokumentet
1	29.09.2022	3.2.3	Tatt ut spesifikt krav til renseteknologi
1	29.09.2022	1	Endret art til torsk (<i>Gadus Morhua</i>)
1	29.09.2022	5	Endra støykrav fra L_{den} til å være angitt i ekvivalentnivå $L_{p_{Aekv}}$.
1	29.09.2022	13	Tatt inn nytt punkt om energi

1. Ramme for tillatelsen

Tillatelsen gjelder forurensning fra landbasert oppdrett av settefisk.

Tillatelsen gjelder produksjon av inntil 15 millioner settefisk per år (50 tonn) av torsk (*Gadus morhua*).

Lokalitetsdata

Lokalitet	Tømmervåg«Lokalitet»
Lokalitetsnummer	34777«lokalitetsnummer»
Kommune	«Kommune»
Lokalisering av anlegg	Tømmervåg

2. Generelle vilkår

2.1. Utslippsbegrensninger

De utslippskomponenter fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning, er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i denne tillatelsen. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er omfattet av tillatelsen så langt opplysninger om slike utslipp ble fremlagt i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet. Dette gjelder likevel ikke utslipp av prioriterte stoffer oppført i vedlegg 1. Utslipp av slike komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom de er så små at de må anses å være uten miljømessig betydning.

2.2. Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

All forurensning fra bedriften, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall, er isolert sett uønsket. Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter bedriften å redusere sine utslipp, herunder støy, så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Utslipsreduksjon skal være basert på miljørisikoanalyse som beskrevet i pkt. 9.1. Plikten omfatter også utslipp av komponenter det ikke gjennom vilkår i pkt. 3 uttrykkelig er satt grenser for.

For produksjonsprosesser der utslippene er proporsjonale med produksjonsmengde, skal eventuell reduksjon av produksjonsnivået i forhold til det som er lagt til grunn i søknaden medføre en tilsvarende reduksjon i utslippene.

2.3. Tiltak ved økt forurensningsfare eller unormale driftsforhold

Dersom det som følge av unormale driftsforhold eller av andre grunner oppstår fare for økt forurensning, plikter bedriften å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren, også om nødvendig å redusere eller innstille driften. Bedriften skal så snart som mulig informere Statsforvalteren om unormale forhold som har eller kan få forurensningsmessig betydning. Akutt forurensning skal varsles iht. pkt. 9.4.

2.4. Internkontroll

Bedriften plikter å etablere internkontroll for sin virksomhet i henhold til gjeldende forskrift om dette¹. Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at bedriften overholder kravene i

---

¹ Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) av 06.12.1996 nr. 1127

denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og relevante forskrifter til disse lovene. Bedriften plikter å holde internkontrollen oppdatert.

Bedriften plikter til enhver tid å ha oversikt over alle aktiviteter som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold. Internkontrollen må inneholde rutiner for registrering og dokumentasjon av produksjon, forbruk av råstoff, avfall etc. Eventuelle avvik fra gjeldende krav, samt klager på utslipp, lukt eller støy, skal registreres. Tiltak for å rette opp avvik skal også registreres.

2.5. Førre-var-prinsippet, beste tilgjengelige teknikker og utskifting av utstyr

Anlegget skal etterleve forurensningslovens førre-var-prinsipp for å redusere miljøpåvirkningen av driften og forbruket av ressurser. Dette gjelder for alle interne produksjonsprosesser, samt rensing av avløp. Bedriften plikter som en del av sin internkontroll å holde seg oppdatert på de beste tilgjengelige teknikker for bransjen (BAT). Anlegget skal bruke beste tilgjengelige teknikker så langt som råd, når dette ikke medfører urimelige kostnader. Dersom bedriften planlegger utskifting av utstyr som gjør det teknisk mulig å motvirke forurensning på en vesentlig bedre måte enn da tillatelsen ble gitt, er det meldeplikt til Statsforvalteren².

2.6. Nærmiljø

Den ansvarlige skal utarbeide driftsrutiner som sikrer at nærmiljøulempene som følge av driften blir redusert til et minimum.

Alt av innsatsstoff, produksjonsenheter, avfall med mer som kan utgjøre en forurensningsfare eller på annen måte kan være en fare eller ulempe for miljøet skal være sikret mot tilgjengelighet fra uvedkommende.

Alle lagertanker for flytende tilsatsstoff, innsatskjemikalier eller avfall som kan utgjøre en forurensningsfare eller på annen måte være en fare eller ulempe for miljøet skal sikres mot overfylling og lekkasje. Tanker for petroleumsprodukter på mer enn 10 m³ og for andre farlige kjemikalier/farlig avfall over 2 m³ er omfattet av særskilte krav gjennom forurensningsforskriftens kapittel 18.

3. Utslipp til vann

3.1. Utslippsmengder

Utslippene fra oppdrettsanlegget er indirekte avgrenset gjennom produksjonsrammen i pkt. 1 og krav om rensing av avløpet i pkt. 3.2.3.

Virksomheten skal ha oversikt over typer og mengder av stoffer som slippes ut fra anlegget.

Utslippene til vann skal reduseres i så stor grad som teknisk og økonomisk mulig.

Konstruksjon og drift av anlegget må være slik at avfallsmengden inn til renseanlegget reduseres i størst mulig grad. Renseanleggets effekt skal beregnes/måles i forhold til oppnådd reduksjon av organisk stoff og partikler, jf. pkt. 3.2.3 om renseanlegg og pkt. 10 om utslippskontroll.

---

²Jf. forurensningsloven § 19.

3.2. Utslippsreducerende tiltak, renseanlegg m.m.

3.2.1. Vannforbruk

Forbruket av vann skal i så stor grad som teknisk og økonomisk mulig tilpasses anlegget sitt faktiske behov i produksjonen og en størst mulig renseeffektivitet i renseanlegget. Overforbruk av vann skal ikke forekomme.

3.2.2. Fôring

Ved fôring av fisken skal tap og spill av fôr reduseres mest mulig.

3.2.3. Renseanlegg

Fôr utslipp til resipienten skal avløpsvannet renses. Følgende rensekrav gjelder:

	Rensekrav	Måle-/beregningsparameter
Suspendert stoff	minst 50 % reduksjon	SS (partikler > 0,45 µm)
Organisk stoff	Minst 20 % reduksjon	Valgfritt målt i KOF, BOF _{5 el. 7} eller TOC

For definisjoner, se vedlegg 2.

3.2.4. Oljeholdig avløpsvann

Eventuelt oljeholdig avløpsvann fra verksteder eller lignende skal renses tilfredsstillende i oljeavskiller eller tilsvarende rensenhet slik at utslipp ikke overstiger grensen på 50 mg/l, fastsatt i forurensningsforskriften³.

3.3. Utslippssted for prosessavløp

Avløpsvannet skal føres ut i resipienten på en slik måte at innblandingen i vannmassene blir best mulig. Ved plassering må det tas hensyn til strøm- og bunnforhold for å sikre minst mulig negative effekter på resipienten. Spesielt må det tas hensyn til den moderat klassifiserte resipienten Kjørsvikbugen, innenfor terskelen. Det vesentligste av avløpsvannet skal ikke nå overflaten om sommeren og forurenset vann skal ikke bli ført inn til strandsonen.

3.4. Overflatevann

Avrenning av overflatevann fra bedriftens utearealer skal håndteres slik at det ikke medfører skade eller ulempe for miljøet.

3.5. Medisiner/kjemikalier

Bruk og utslipp av medisiner, insekticid, desinfeksjonsmidler med mer skal skje i samsvar med gjeldende regelverk og retningslinjer fra aktuelle myndigheter. Lager skal være utilgjengelig for uvedkommende og skal være sikret mot søl, lekkasje og uhell, f.eks. med oppsamlingsordning som rommer tankens volum. Ved fôring med medisinfôr skal mest mulig av fôrspill og ekskrement samles opp. Oppsamla fôrspill/ekskrement skal håndteres i samsvar med pkt. 8.

3.6. Sanitæravløpsvann

Utslipp av sanitæravløpsvann fra personalrom med mer må godkjennes av kommunen i samsvar med gjeldende regler for utslipp.

4. Utslipp til luft

Diffuse utslipp fra produksjonsprosesser, slamhåndtering og fra utearealer, for eksempel lagerområder, områder for lossing/lasting og renseanlegg, som kan medføre skade eller ulempe

---

³ Jf. forurensningsforskriften kapittel 15 om krav til utslipp av oljeholdig avløpsvann

for miljøet, skal begrenses mest mulig. Fôrlagring og fôrtillaging, spyling, rengjøring og tørking av nøter, håndtering av avfall samt andre aktiviteter ved anlegget skal skje på en slik måte at de ikke fører til urimelige luktulempere for naboer eller andre utenfor bedriften sitt område.

5. Støy

Anlegget skal utformes og drives slik at det ikke oppstår urimelige støyplager for omgivelsene. Aktiviteter som medfører fare for spesiell støy bør i størst mulig grad gjennomføres innenfor normal arbeidstid, dvs. mandag til fredag kl. 7-16.

Virksomhetens bidrag til utendørs støy ved omkringliggende bosteder, fritidsbosteder, utdanningsinstitusjoner, sjukehus, pleieinstitusjoner, barnehager og rekreasjonsområder skal ikke overskride følgende grenser, målt eller utregnet som frittfeltsverdi ved fasade som er mest rammet av støy:

Dag (kl. 07-19) $L_{pAekv12h}$	Kveld (kl. 19-23) $L_{pAekv4h}$	Lørdag (kl. 07-23) $L_{pAekv16h}$	Søn- /helligdager (kl. 07-23) $L_{pAekv16h}$	Natt (kl. 23-07) $L_{pAekv8h}$	Natt (kl. 23-07) L_{AFmax}
55 dB(A)	50 dB(A)	50 dB(A)	50 dB(A)	45 dB(A)	60 dB(A)

L_{pAeqT} er A-veiet gjennomsnittsnivå (dB(A)) midlet over driftstid der T angir midlingstiden i antall timer.

L_{AFmax} , som er gjennomsnittlig A-veiet maksimalnivå for de 5-10 mest støyende hendelsene i perioden med tidskonstant "Fast" på 125 ms.

Støygrensene gjelder all støy fra virksomhetens ordinære drift, inkludert intern transport på virksomhetens område og lossing/lasting av råvarer og produkt. Støy fra bygg- og anleggsvirksomhet og fra ordinær persontransport av tilsatte ved virksomheten er likevel ikke omfattet av grensene.

Selv om virksomheten holder seg innenfor grensene, har er det en plikt til å redusere støy mest mulig.

6. Grunnforurensning og forurensede sedimenter

Virksomheten skal være innrettet slik at det ikke finner sted utslipp til grunnen som kan medføre nevneverdige skader eller ulemper for miljøet. Bedriften plikter å holde løpende oversikt over eventuell eksisterende forurenset grunn på bedriftsområdet og forurensede sedimenter utenfor, herunder faren for spredning, samt vurdere behovet for undersøkelser og tiltak. Er det grunn til å anta at undersøkelser eller andre tiltak vil være nødvendig, skal forurensningsmyndigheten varsles om dette. Utfylling, graving, mudring eller andre tiltak som kan påvirke forurenset grunn eller forurensede sedimenter, trenger tillatelse etter forurensningsloven.

7. Testing og substitusjon av kjemikalier og råstoffer

Med kjemikalier menes her kjemiske stoffer, medisiner og stoffblandinger som brukes i virksomheten, herunder hjelpekjemikalier som vaskemidler, hydraulikkvæsker, brannbekjempningsmidler m.m.

Kjemikalier som benyttes på en slik måte at det kan medføre fare for forurensning, skal være testet med hensyn til nedbrytbarhet, toksisitet og bioakkumulerbarhet. Bare laboratorier som er

godkjent i henhold til Good Laboratory Practice (GLP) og/eller akkreditert i henhold til NS-EN/IEC 17025:1999, kan benyttes til uttesting.

Bedriften plikter å etablere et system for substitusjon av kjemikalier og råstoffer. Det skal foretas en løpende vurdering av faren for skadelige effekter på helse og miljø forårsaket av de kjemikalier og råstoffer som benyttes, og av om alternativer finnes. Så vel skadelige effekter knyttet til produksjon, bruk og endelig disponering av produktet, skal vurderes. Der bedre alternativer finnes, plikter bedriften å benytte disse så langt dette kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe.⁴

8. Avfall og slam

8.1. Generelle krav

Bedriften plikter så langt det er mulig uten urimelige kostnader eller ulemper å unngå at det dannes avfall som følge av virksomheten. Særlig skal innholdet av skadelige stoffer i avfallet søkes begrenset mest mulig.

Bedriften plikter å sørge for at all håndtering av avfall, herunder farlig avfall, skjer i overensstemmelse med gjeldende regler for dette fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, herunder avfallsforskriften⁵.

Avfall som oppstår i bedriften, skal søkes gjenbrukt i bedriftens produksjon eller i andres produksjon, eller søkes utnyttet til energiproduksjon. Slik utnyttelse må imidlertid skje i overensstemmelse med gjeldende regler fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, samt krav fastsatt i denne tillatelsen og annet regelverk.

Lagring av farlig avfall skal skje under tak og lageret skal være sikret mot tilgjengelighet for uvedkommende. Lagertanker for flytende avfall skal sikres mot søl og lekkasjer, f.eks. med oppsamlingsordning som rommer tankens volum, se også pkt. 2.6. Annen lagring av farlig avfall skal skje på ugjennomtrengelig fast dekke. Alle avfallstyper skal være varig merket med innhold og evt. faremerke. Farlig avfall skal ikke blandes med annet avfall og skal ikke lagres lenger enn 12 mnd. og virksomheten må kunne dokumentere at farlig avfall er levert til godkjent mottak.

8.2. Produksjonsavfall og slam

Død fisk, fôrrester, slam, fett o.l. skal håndteres slik at det ikke oppstår forurensningsmessige ulemper. Oppdrettsanlegget skal ha beredskap for å håndtere massiv død av fisk.

Brenning, nedgraving, dumping i sjø, på fyllplass eller annet sted av slam, død fisk, fiskerester eller annet produksjonsavfall er ikke tillatt.

Avfallet skal behandles slik at det i størst mulig grad kan utnyttes. Oppsamla død fisk skal konserveres straks ved ensilering, frysing e.l. og føres til eget lager. Ved ensilering skal fisken kvernes. Alt avfall skal leveres behandlingsanlegg som er godkjent av myndighetene.

Alt slam fra renseanlegg m.m. skal i størst mulig grad utnyttes som en ressurs. Virksomheten må ha en slamhåndteringsplan i tråd med gjeldende regelverk. Levering må skje til godkjent

---

4 Jf. lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) av 11.06.1979 nr. 79 § 3a

5 Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) av 01.06.2004, nr. 930

mottak/bruk. Lagring og transport må skje på en slik måte at det oppstår minst mulig ulemper knyttet til lukt m.m.

8.3. Medisin- og kjemikalierester

Ubenyttede rester av medisinfor, antibiotika, insekticid samt andre miljøfarlige stoff inkludert emballasje skal samles og lagres forsvarlig før avhenting ved produsent eller annen godkjent instans. Det samme gjelder for oppsamlede forrester og ekskrement som inneholder antibiotika.

8.4. Håndtering av annet avfall

Emballasje o.l. samt alt anna avfall som ikke er omfattet av pkt. 8.1 til 8.3 skal mellomlagres på forsvarlig måte og leveres til godkjent avfallsanlegg for slike avfallstyper. Avfall må lagres slik at det ikke kan komme på avveie som følge av vind, bølger etc. Bedriften må kunne dokumentere levert avfallsmengde fordelt på ulike typer.

9. Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning

9.1. Miljørisikoanalyse

Bedriften skal gjennomføre en miljørisikoanalyse av sin virksomhet. Bedriften skal vurdere resultatene i forhold til akseptabel miljørisiko. Potensielle kilder til forurensning av vann, grunn og luft skal kartlegges. Miljørisikoanalysen skal dokumenteres og skal omfatte alle forhold ved virksomheten som kan medføre forurensning med fare for helse- og/eller miljøskader inne på bedriftens område eller utenfor. Ved modifikasjoner og endrede produksjonsforhold skal miljørisikoanalysen oppdateres.

Bedriften skal ha oversikt over de miljøressurser som kan bli berørt av forurensning fra virksomheten og de helse- og miljømessige konsekvenser slik forurensning kan medføre.

9.2. Forebyggende tiltak

På basis av miljørisikoanalysen skal bedriften iverksette utslipps- og risikoreduserende tiltak. Både sannsynlighetsreduserende og konsekvensreduserende tiltak skal vurderes. Bedriften skal ha en oppdatert oversikt over de forebyggende tiltakene.

Bedriften plikter jevnlig føre tilsyn og kontroll med renseanlegg, føringsutstyr med mer, slik at det kan drives mest mulig effektivt. Bedriften må blant annet drive forebyggende vedlikehold og ha et rimelig reservedelslager av de mest utsatte komponentene, jf. krav i internkontrollforskriften.

9.3. Etablering av beredskap

Bedriften skal, på bakgrunn av miljørisikoanalysen og de iverksatte risikoreduserende tiltakene, om nødvendig, etablere og vedlikeholde en beredskap mot akutt forurensning. Beredskapen skal være tilpasset den miljørisikoen som virksomheten til enhver tid representerer. Beredskapen mot akutt forurensning skal øves minimum en gang pr. år.

9.4. Varsling av akutt forurensning

Brannvesenet (tlf. 110) skal varsles om akutt forurensning eller fare for akutt forurensning fra landbasert virksomhet.

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles i henhold til gjeldende forskrift⁶. Bedriften skal også så snart som mulig, og senest følgende arbeidsdag, underrette Statsforvalteren i slike tilfeller.

Unormale driftsforhold ellers, som ikke blir omfattet av definisjonen av akutt forurensning, skal varsles til Statsforvalteren så snart som mulig, og senest nærmeste følgende arbeidsdag. Statsforvalteren skal holdes skriftlig orientert om årsaken til hendelsen og tiltak som er satt i verk eller som er planlagt for å motvirke og avgrense virkninger og hindre gjentakelser.

10. Utslippskontroll

10.1. Måling og beregning av utslipp

Bedriften skal gjennomføre beregninger og/eller målinger av utslipp til vann, og disse skal utføres slik at de blir representative for virksomheten sine faktiske utslipp. Utrekninger av virksomhetens utslipp skal være basert på fôrforbruk, biologisk produksjon og produsert mengde slam. Beregninger og/eller målinger må være egnet til å dokumentere at rensekravene i vilkår 3.2.3 blir etterlevd.

Beregninger og/eller målinger skal gjennomføres etter et program som skal inngå i bedriftens dokumenterte internkontroll. Måle- og beregningsprogrammet skal blant annet beskrive målemetode og prøvetakningsmetode, utvelgelse av måleperioder, samt beregningsmodeller og utslippsfaktorer som benyttes. Bedriften skal i forbindelse med utarbeidelse og revidering av måle- og beregningsprogrammet vurdere usikkerheten i målingene, og søke å redusere denne mest mulig.

Prøvetaking og analyse skal utføres etter CEN-standard eller Norsk Standard (NS). Dersom disse ikke finnes, kan annen utenlandsk/internasjonalt standard benyttes. Statsforvalteren kan akseptere at annen metode brukes også der standard finnes, dersom det dokumenteres tilfredsstillende at den er minst like formålstjenlig. Bedriften er ansvarlig for at metoder og utførelse er forsvarlig kvalitetssikret, og at prøvetakingpunkter etableres på steder som gjør det mulig å ta prøver av utslippene i henhold til aktuelle standarder. Dersom bedriften bruker eksterne laboratorier/konsulenter for prøvetaking og analyse, skal akkrediterte laboratorier/tjenester benyttes der dette er mulig.

Beregning av utslippsmengder og rensegrad i foregående år skal innen 1. mars hvert år rapporteres til Statsforvalteren.

10.2. Journalføring

Bedriften skal regelmessig registrere og journalføre følgende data:

- Fiskemengde
  - Total biomasse
  - Antall individer
  - Biomasse og antall produsert fisk siste år
- Fôrtype og fôrforbruk
- Mengde rømt fisk
- Mengde død fisk
- Avfallsmengder og disponeringsmåter

---

⁶ Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning av 09.07.1992, nr. 1269

- Bruk av
  - Antibiotika, type og mengde
  - Insekticid, type og mengde
  - Andre kjemikalier, type og mengde
- Resultat av utslippskontrollen i renseanlegget
- Mengde oppsamlet slam fra renseanlegget per år
  - Med antibiotika
  - Uten antibiotika
  - Mengden tørrstoff
  - Leveringssted og disponeringsmåte
- Resultat av miljøundersøkelser i resipienten

Journalen skal oppbevares ved anlegget i minst 5 år og være tilgjengelig ved kontroll.

11. Krav til miljøtilstand og overvåkning av resipient. Rapportering til Statsforvalteren.

11.1. Krav til miljøtilstand i resipienten

Bunnpåvirkning fra oppdrett er størst ved utslippspunktet og avhengig av strømforholdene avtar påvirkningen raskt med økende avstand til utslippet. Utslipp fra akvakultur skal ikke føre til at organisk avfall akkumulerer over tid eller at gravende bunndyr ikke kan leve i nærsone til utslippspunktet. I influensområdet utenfor nærsone skal tilstanden for dypvannet, bunnfauna og sediment være *god*, tilstandsklasse II eller bedre, etter vannforskriften⁷ og tilhørende veiledere.

Utslipp fra akvakultur skal ikke gi dårligere tilstandsklasse i øvre vannlag om sommeren enn naturtilstanden. Strandsonen i nærheten av en lokalitet skal ikke være synlig påvirket av utslipp eller annen forurensning fra akvakultur.

11.2. Krav til overvåkning av resipienten

Virksomheten skal overvåke sin påvirkning av resipienten etter en risikobasert overvåkningsplan. Prøvetaking og analyse skal utføres etter etablerte standarder. Overvåkingen skal utføres av en kompetent uavhengig instans. Bedriften er ansvarlig for at metoder og utførelse er forsvarlig kvalitetssikret, og at prøvetakingspunkter etableres på steder som best mulig kartlegger virksomhetens påvirkning.

Overvåking skal i størst mulig grad være i henhold til vannforskriften og veileder for klassifisering av miljøtilstanden i vann⁸.

Minimumskrav for overvåkingen er:

- Sedimentering og bunnfauna skal overvåkes minst hvert 6. år, første gang innen produksjonen økes utover forrige tillatelses rammer.
- Overvåkingen må inneholde parameter som beskrevet i NS 94109 for C-undersøkelsen i pkt. 8.3.
- Utførelse skal være i henhold til NS-EN ISO 16665 10 og NS-EN ISO 5667-1911
- Prøvepunktene må plasseres slik at de viser påvirkningen i en gradient med økende avstand fra utslippspunktet

⁷ Forskrift om rammer for vannforvaltningen (vannforskriften) av 15.12.2006, nr. 1446

⁸ Klassifisering av miljøtilstanden i vann. Veileder 02:2013 eller nyere veileder.

⁹ Miljøovervåking av bunnpåvirkning fra marine akvakulturanlegg, NS 9410:2016 eller nyere versjon.

¹⁰ Vannundersøkelse. Retningslinjer for kvantitativ prøvetaking og prøvebehandling av marin bløtbunnsfauna

¹¹ Vannundersøkelse – Prøvetaking - Del 19: Veiledning i sedimentprøvetaking i marine områder

- Ved hardbunn eller sterkt skrånende terreng må virksomheten vurdere annen undersøkelsesmetodikk og avtale dette nærmere med Statsforvalteren

Virksomheten plikter å gjennomføre mer omfattende granskinger eller overvåking dersom Statsforvalteren finner dette er nødvendig for å kartlegge anlegget sin forurensningseffekt på resipienten, jf. forurensningsloven § 51. Virksomheten kan også bli pålagt å betale en forholdsmessig del av kostnadene ved en felles resipientundersøkelse sammen med andre virksomheter med utslipp i området.

11.3. Rapportering

Rapportering av miljøundersøkelser skal så langt som mulig følge krav i NS 9410 og må inneholde en faglig vurdering i forhold til miljøpåvirkning. Undersøkelser skal sendes til myndighetene via Altinn, der dette er mulig. Kopi av alle miljøundersøkelser som ikke sendes via Altinn, skal sendes til Statsforvalteren i Møre og Romsdal. Alle resultater skal registreres på <http://vannmiljo.miljodirektoratet.no/>. Nærmere informasjon om dette fås ved henvendelse til Statsforvalteren i Møre og Romsdal.

12. Utskifting av utstyr

Dersom det skal foretas utskifting av utstyr i virksomheten som gjør det teknisk mulig å motvirke forurensninger på en vesentlig bedre måte enn da tillatelsen ble gitt, skal Statsforvalteren på forhånd gis melding om dette.

All utskifting av utstyr skal baseres på at de beste tilgjengelige teknikker med sikte på å motvirke forurensning skal benyttes.

13. Energi

Virksomheten skal ha et system for energiledelse for kontinuerlig, systematisk og målretta vurdering av tiltak som kan settes i verk for å oppnå mest mulig energieffektiv produksjon og drift. Systemet for energiledelse skal inngå i internkontrollen til virksomheten, jf. punkt 2.4 og følge prinsippene og metodene gitt i norsk standard for energiledelse.

14. Eierskifte

Hvis bedriften overdras til ny eier, skal melding sendes Statsforvalteren så snart som mulig og senest én måned etter eierskiftet.

15. Nedleggelse

Hvis et anlegg blir nedlagt eller en virksomhet stanser for en lengre periode, skal eieren eller brukeren gjøre det som til enhver tid er nødvendig for å motvirke fare for forurensninger. Hvis anlegget eller virksomheten kan medføre forurensninger etter nedleggelsen eller driftsstansen, skal det i rimelig tid på forhånd gis melding til Statsforvalteren.

Statsforvalteren kan fastsette nærmere hvilke tiltak som er nødvendig for å motvirke forurensning. Ved nedleggelse eller stans skal bedriften sørge for at driftsområdet blir ordnet tilfredsstillende med tanke på miljøet.

16. Tilsyn

Bedriften plikter å la representanter for forurensningsmyndigheten eller de som denne bemyndiger, føre tilsyn med anleggene til enhver tid.

VEDLEGG 1

Liste over prioriterte miljøgifter, jf. punkt 2.1.

Utslipp av disse komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene i pkt. 3 flg. eller de er så små at de må anses å være uten miljømessig betydning. Listen blir fortløpende oppdatert og bedriften plikter å holde seg oppdatert: [Den norske prioritetslista for kjemikalier - Miljødirektoratet \(miljodirektoratet.no\)](https://www.miljodirektoratet.no/tema/kjemikalier-prioritetslista)

Metaller og metallforbindelser:

	Forkortelser
Arsen og arsenforbindelser	As og As-forbindelser
Bly og blyforbindelser	Pb og Pb-forbindelser
Kadmium og kadmiumforbindelser	Cd og Cd-forbindelser
Krom og kromforbindelser	Cr og Cr-forbindelser
Kvikksølv og kvikksølvforbindelser	Hg og Hg-forbindelser

Organiske forbindelser:

Bromerte flammehemmere:	Vanlige forkortelser
Penta-bromdifenyleter (difenyleter, pentabromderivat)	Penta-BDE
Okta-bromdifenyleter (defenyleter, oktabromderivat)	Okta-BDE, octa-BDE
Deka-bromdifenyleter (bis(pentabromfenyl)eter)	Deka-BDE, deca-BDE
Heksabromcyclododekan	HBCDD
Tetrabrombisfenol A (2,2',6,6'-tetrabromo-4,4'-isopropyliden difenol)	TBBPA

Klorerte organiske forbindelser

1,2-Dikloretan	EDC
Klorerte dioksiner og furaner	Dioksiner, PCDD/PCDF
Heksaklorbenzen	HCB
Kortkjedete klorparafiner C ₁₀ -C ₁₃ (kloralkaner C ₁₀ -C ₁₃)	SCCP
Mellomkjedete klorparafiner C ₁₄ -C ₁₇ (kloralkaner C ₁₄ -C ₁₇)	MCCP
Klorerte alkylbenzener	KAB
Pentaklorfenol	PCF, PCP
Polyklorerte bifenyler	PCB
Triklorbenzen	TCB
Tetrakloreten	PER
Triklloreten	TRI
Trikloran (2,4,4'-Triklor-2'-hydroksydifenyleter)	TCS
Tris(2-kloretyl)fosfat	TCEP

Enkelte tensider:

Ditalg-dimetylammoniumklorid	DTDMAC
Dimetyldioktadekylammoniumklorid	DSDMAC
Di(hydrogenert talg)dimetylammoniumklorid	DHTMAC

Alkyfenoler og alkylfenoletoksylder:

Nonylfenol og nonylfenoletoksylder	NF, NP, NFE, NPE
Oktylfenol og oktylfenoletoksylder	OF, OP, OFE, OPE
Dodecylfenol m. isomerer	DDP
2,4,6 tri-tert-butylfenol	TTB-fenol

Per- og polyfluorerte alkylforbindelser (PFAS)

Perfluoroktansulfonat (PFOS) og forbindelser som inneholder	PFOS, PFOS-relaterte
Perfluorheksansulfonsyre (PFHxS) og forbindelser som inneholder	PFHxS, PFHxS-relaterte
C9-PFCA - C14-PFCA	PFNA, PFDA, PFUnDA,

Tinnorganiske forbindelser:

Tributyltinnforbindelser	TBT
Trifenyltinnforbindelser	TFT, TPT
Dibutyltinnforbindelser	DBT
Dioktyltinnforbindelser	DOT

Polysykliske aromatiske hydrokarboner PAH

Dietylheksylftalat (bis(2-etylheksyl)ftalat) DEHP

Bisfenol A BPA

Siloksaner

Dekametylsyklopentasiloksan	D5
Oktametylsyklotetrasiloksan	D4

Benzotriazolbaserte UV-filtre

2-Benzotriazol-2-yl-4,6-di-tert-butylfenol	UV-320
2,4-di-tert-butyl-6-(5-chlorobenzotriazol-2-yl)fenol	UV-327
2-(2H-benzotriazol-2-yl)-4,6-ditertpentylfenol	UV-328
2-(2H-Benzotriazol-2-yl)-4-(tert-butyl)-6-(sec-butyl)fenol	UV-350

VEDLEGG 2

Avløp

SS	Suspendert stoff, partikler i avløpsvannet.
TOC	Totalt organisk karbon, brukt som mål på mengde organisk stoff i avløpsvann.
KOF	Kjemisk oksygenforbruk, brukt som mål på mengde organisk stoff i avløpsvann.
BOF₇	Biologisk oksygenforbruk over 7 døgn, brukt som mål på mengde organisk stoff i avløpsvann.